



Vlada Republike Hrvatske

Međuvladina konferencija o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji

**Dodatak na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske
za poglavlje 12. „Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika” (CONF-HR
21/08)**

Zagreb, 13. svibnja 2010. godine

**MEĐUVLADINA KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI**

**POGLAVLJE 12. – SIGURNOST HRANE, VETERINARSTVO I FITOSANITARNA
POLITIKA**

**Dodatak na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske
(CONF-HR 21/08)**

Nastavno na Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske za poglavlje 12. Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika (CONF-HR 21/08), Republika Hrvatska ovim Dodatkom na Pregovaračko stajalište prihvaća pravnu stečevinu Europske unije (EU) u poglavlju 12. kakva je na snazi 1. svibnja 2010. godine te je spremna ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja EU, s izuzetkom pojedinih odredbi Direktiva Vijeća 1999/74/EZ, 2002/53/EZ, 2002/55/EZ i 97/78/EZ te Uredbi (EZ) br. 852/2004, 853/2004 i 1774/2002 (koja će biti stavljena izvan snage Uredbom (EZ) br. 1069/2009) Europskog parlamenta i Vijeća, za čiju primjenu Hrvatska traži prijelazna razdoblja i specifična izuzeća od pune primjene.

U Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 12. (CONF-HR 21/08), Hrvatska je postavila nekoliko pregovaračkih zahtjeva koji su glasili:

Dobrobit životinja

1. „Vezano uz provedbu odredbi Direktive Vijeća 1999/74/EZ, za postojeće registrirane objekte koji udovoljavaju odredbama članka 5. stavka 1. točki 1., 4. i 5., Republika Hrvatska traži prijelazno razdoblje za primjenu članka 5. stavka 2. Direktive (zabrana držanja kokoši nesilica u neobogaćenim kavezima od 1. siječnja 2012.), do 1. siječnja 2015. godine.

Hrvatska ima i proizvodnju u kavezima čija je površina manja od 550 cm² (članak 5. stavak 1. točka 1. Direktive). Visina i nagib u nekim kavezima ne udovoljavaju ni uvjetima iz članka 5. stavka 1. točke 4. i 5. Direktive. Hrvatska traži mogućnost korištenja takvih kaveza do 1. siječnja 2015. godine.“

Zootehnika

2. „Hrvatska traži izuzeće od primjene odredbe članka 2. Direktive Vijeća 91/174/EEZ od 25. ožujka 1991. kojom se utvrđuju zootehnički i rodovnički zahtjevi za trgovinu čistokrvnim životinjama, te kojom se izmjenjuju i dopunjuju Direktive 77/504/EEZ i 90/425/EEZ. Traženo se odnosi na mogućnost da se na području Republike Hrvatske ne uzgajaju pčele koje ne pripadaju pasmini Apis mellifera carnica – siva pčela.“

Posebna pravila za proizvode životinjskog podrijetla

3. „Za određene objekte u sektoru mesa, mlijeka i ribe koji neće biti usklađeni sa strukturnim zahtjevima predviđenima Uredbama (EZ) br. 852/2004 i 853/2004 na dan pristupanja EU, Hrvatska traži mogućnost korištenja prijelaznog razdoblja od najviše 4 godine od dana pristupanja u EU. Objektima u prijelaznom razdoblju bilo bi dozvoljeno stavljati proizvode samo na tržište Republike Hrvatske i na tržišta trećih zemalja u skladu s odredbama članka 12. Uredbe (EZ) br. 178/2002.“

4. „Hrvatska traži prijelazno razdoblje od 3 godine od dana pristupanja EU za isporuku sirovog mlijeka koje ne udovoljava kriterijima propisanim u Prilogu III. Odjeljku IX. Poglavlju I. Podpoglavlju III. stavak 3. točka (a) (i) i mlijeka iz Priloga III. Odjeljka IX. Poglavlja II. Podpoglavlja III. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 853/2004. Objekti koji prerađuju takvo mlijeko, svoje će proizvode moći stavljati isključivo na tržište Republike Hrvatske i tržišta trećih zemalja u skladu s odredbama članka 12. Uredbe (EZ) br. 178/2002.“

Kvaliteta sjemena i sadnog materijala

5. „Hrvatska traži prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. godine za primjenu odredbi članka 4. stavka 1. Direktive 2002/53/EZ i članka 4. stavka 1. Direktive 2002/55/EZ, za stavljanje na tržište sjemena sorti repe, žitarica, uljarica i predivog bilja, krmnog bilja, sjemenskog krumpira i povrća. Tijekom prijelaznog razdoblja takvo sjeme stavljat će se isključivo na tržište Republike Hrvatske.“

* * *

Nastavno na Zajedničko stajalište EU za poglavlje 12. (CONF-HR 12/09), Hrvatska je Europskoj komisiji podnijela detaljnije informacije kojima je dodatno potkrijepila ili dopunila svoje pregovaračke zahtjeve. Nakon tehničkih konzultacija s Europskom komisijom, Hrvatska ovim Dodatkom ponavlja, mijenja, povlači ili dopunjuje svoje pregovaračke zahtjeve u okviru poglavlja 12. kako slijedi:

1. U odnosu na zahtjeve pod **rednim brojem 1.**, Hrvatska povlači svoje prvotne zahtjeve za prijelaznim razdobljima u pogledu primjene odgovarajućih odredbi članka 5. Direktive Vijeća 1999/74/EZ, kako su prethodno opisani.

Istovremeno, **Hrvatska ovim Dodatkom traži mogućnost zadržavanja, nakon pristupanja EU, kokoši nesilica u postojećim kavezima, koji nisu u skladu s pravnom stečevinom EU, do kraja proizvodnih ciklusa koji su započeli prije dana pristupanja Hrvatske EU, tj. u razdoblju koje neće biti duže od 12 mjeseci od dana pristupanja.** Naime, iz razloga zaštite dobrobiti životinja, Hrvatska smatra kako nije primjereno tijekom proizvodnog ciklusa kokoši nesilice premještati iz postojećih kaveza, čak i kada oni ne udovoljavaju svim zahtjevima pravne stečevine EU.

2. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 2.**, vezano uz pasminu *Apis mellifera carnica* – siva pčela, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

3. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 3.**, Hrvatska mijenja svoj prvotni zahtjev te sada traži prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. godine, računajući od dana pristupanja EU, za određene objekte u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla, u sektoru mesa, mlijeka i ribe, kao i za određene objekte u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi, a koji do dana pristupanja EU neće postići usklađenost sa strukturnim zahtjevima predviđenima Uredbama (EZ) br. 852/2004 i 853/2004 odnosno 1774/2002 (koja će biti stavljena izvan snage Uredbom (EZ) br. 1069/2009 s 4. ožujkom 2011. godine), u skladu s rokovima navedenima u pojedinačnim planovima za unapređenje objekata, odnosno u individualnim dokumentima koji čine sastavni dio Nacionalnog programa za unapređenje objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i objekata u poslovanju s

nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi. Tijekom tog prijelaznog razdoblja, navedenim objektima bit će dozvoljeno stavljati proizvode samo na tržište Republike Hrvatske i na tržišta trećih zemalja u skladu s odredbama članka 12. Uredbe (EZ) br. 178/2002.

Obrazloženje: Od ukupno 879 odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla, do ovog je trenutka 262 objekta postupkom procjene i kategorizacije objekata procijenjeno kao nesukladno. Od ukupno 42 objekata u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi, 12 objekata je procijenjeno kao nesukladno.

Za predmetne objekte potrebna su značajna financijska ulaganja kako bi se dostigli strukturni zahtjevi predviđeni pravnom stečevinom EU. Potrebna sredstva osigurati će se kroz fondove IPARD-a, Državni proračun i sredstva vlasnika. Za svaki nesukladan objekt postoji sveobuhvatan dokument u kojemu su izloženi rezultati procjene, a koji je potvrdio subjekt u poslovanju s hranom.

Na temelju procijenjenih planova za unapređenje objekata, objektima su izdana Privremena odobrenja na rok koji je naveden kao krajnji rok uklanjanja nesukladnosti u individualnom planu.

Temeljem kategorizacije objekata i procjene planova za unapređenje, Hrvatska je izradila Nacionalni program za unaprjeđenje objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i objekata u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi. Nacionalni program obuhvaća individualne dokumente koji predstavljaju sažetke individualnih planova unapređenja objekata s vremenskim rokovima za uklanjanje nesukladnosti.

Lista objekata za koje je zatraženo prijelazno razdoblje može biti uspostavljena od strane Europske komisije u suradnji s Republikom Hrvatskom prije dana pristupanja Hrvatske EU. Hrvatska će dostaviti sve potrebne informacije za uspostavljanje liste.

Službenim kontrolama provodit će se nadzor ostvarivanja planirane dinamike izvršavanja korektivnih mjera.

Hrvatska se obvezuje da će proizvode koji dolaze iz navedenih objekata u zatraženom prijelaznom razdoblju stavljati samo na tržište Republike Hrvatske, tako da će ih označavati na način koji će ih jasno razlikovati od proizvoda koji su namijenjeni tržištu EU. U slučaju izvoza takvih proizvoda na tržišta trećih zemalja, Hrvatska će tražiti službeni pristanak od nadležnih tijela trećih zemalja u skladu s odredbama članka 12. Uredbe (EZ) br. 178/2002.

4. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 4.**, a vezano uz isporuke sirovog mlijeka koje ne udovoljava kriterijima propisanim u Prilogu III. Odjeljku IX. Poglavlju I. Podpoglavlju III. stavku 3. točka (a) (i) i mlijeka iz Priloga III. Odjeljka IX. Poglavlja II. Podpoglavlja III. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 853/2004, Hrvatska povlači svoj zahtjev.

Na temelju izvješća o mikrobiološkoj ispravnosti mlijeka tijekom proteklih sedam godina, količina sukladnog mlijeka u Republici Hrvatskoj značajno se povećala. Hrvatska procjenjuje da će na dan pristupanja EU više od 90% proizvedenog sirovog mlijeka u Hrvatskoj udovoljavati kriterijima propisanim Uredbom (EZ) br. 853/2004. Mlijeko koje ne uspije

dosegnuti standarde EU nakon dana pristupanja bit će prerađeno u objektima koji proizvode sireve s dužim razdobljem zrenja ili u objektima koji proizvode hranu za životinje u skladu s odgovarajućim zakonodavstvom EU.

5. U odnosu na zahtjev pod **rednim brojem 5.**, a vezano uz stavljanje na tržište sjemena sorti repe, žitarica, uljarica i predivog bilja, krmnog bilja, sjemenskog krumpira i povrća koje nisu bile prethodno ispitane u DUS ispitivanjima, Hrvatska ostaje pri svojem zahtjevu, primajući na znanje da EU navedeni zahtjev smatra prihvatljivim, kako je utvrđeno Zajedničkim stajalištem EU za poglavlje 12. (CONF-HR 12/09).

* * *

Poseban režim za neumski koridor

Nastavno na Zajedničko stajalište EU za poglavlje 12. (CONF-HR 12/09), kao i sveobuhvatne tehničke konzultacije provedene s Europskom komisijom u pogledu neumskog koridora, **Hrvatska ovim Dodatkom postavlja zahtjev za uspostavom, po pristupanju EU, posebnog režima prolaska pošiljki proizvoda životinjskog podrijetla koje podliježu propisima iz poglavlja pravne stečevine 12. kroz neumski koridor.**

Neumski koridor je teritorij Bosne i Hercegovine koji izlazi na Jadransko more te na taj način razdvaja kopneni teritorij Republike Hrvatske na dva dijela. Dužina neumskog koridora iznosi oko 9 km. Nesmetan tranzit preko neumskog koridora, sukladno dvostranom sporazumu između Hrvatske i Bosne i Hercegovine, omogućuje prometnu povezanost između dva dijela Republike Hrvatske.

Na cestovnom pravcu koji prolazi neumskim koridorom nalaze se dva granična prijelaza: Klek (Neum I) na sjevernoj strani i Zaton Doli (Neum II) na južnoj strani. Preko ta dva granična prijelaza odvija se nacionalni i međunarodni tranzitni promet putnika i roba. Uvoz i izvoz roba koje dolaze u ili odlaze iz Hrvatske te koje odlaze iz ili dolaze u Bosnu i Hercegovinu ne odvija se preko ta dva granična prijelaza. Na graničnim prijelazima Klek i Zaton Doli ne postoji granična veterinarska, fitosanitarna i sanitarna inspekcija, te se nad pošiljkama proizvoda koje podliježu propisima iz poglavlja pravne stečevine 12. ne provodi veterinarska, fitosanitarna i sanitarna kontrola prilikom tranzita kroz neumski koridor.

Uvoz i izvoz roba, kao i veterinarske i fitosanitarne kontrole na tom području odvijaju se preko graničnih prijelaza Metković i Ploče (buduće Granične inspeksijske postaje).

Imajući u vidu zahtjeve pravne stečevine EU s jedne strane, te zemljopisne karakteristike ovog područja i dužinu neumskog koridora s druge strane, nastavak učinkovitog prijevoza pošiljaka proizvoda životinjskog podrijetla, nakon pristupanja Hrvatske EU, moguće je osigurati jedino uz uspostavu **posebnog režima prolaska** tih pošiljaka kroz neumski koridor (bez utjecaja na druga poglavlja pravne stečevine).

Sukladno navedenom, **Hrvatska traži izuzeće** od primjene Direktive Vijeća 97/78/EZ od 18. prosinca 1997. kojom se utvrđuju načela organizacije veterinarsko-zdravstvenih pregleda proizvoda koji se unose u Zajednicu iz trećih zemalja, na način kojim bi se pošiljkama proizvoda životinjskog podrijetla, podrijetlom iz EU ili neke dozvoljene treće zemlje, dozvolio prolaz preko neumskog koridora, od dana pristupanja Hrvatske EU, bez provođenja

veterinarskih kontrola sukladno odredbama Direktive na graničnoj inspekcijskoj postaji pri ponovnom ulasku na teritorij Republike Hrvatske odnosno EU.

U isto vrijeme, a kako bi se osigurao kvalitetan i učinkovit nadzor nad pošiljkama proizvoda životinjskog podrijetla koje napuštaju i ponovno ulaze na teritorij Republike Hrvatske (EU) preko neumskog koridora, Hrvatska jamči da će najkasnije do dana pristupanja EU, kroz suradnju nadležnih tijela i njihovih službi, osigurati sljedeće:

1. Prilikom nadogradnje/izgradnje dva granična prijelaza na ulazu i izlazu kroz neumski koridor (Klek-Neum I i Zaton Doli-Neum II) osigurat će se potreban broj prometnih i zaustavnih traka koje će omogućiti normalno odvijanje prometa uz kvalitetan i učinkovit nadzor nad kretanjem predmetnih pošiljaka.

2. Uspostavit će se odgovarajući sustav nadzora pomoću kojeg će se osigurati kvalitetna kontrola i istovjetnost (carinski status) predmetnih pošiljaka koje prolaze neumskim koridorom. On će uključivati propisno plombiranje prijevoznih sredstava koja prevoze predmetne pošiljke kao i odgovarajuću kontrolu takvih plombi, a što će provoditi carinski djelatnici. Dokazivanje carinskog statusa i istovjetnosti predmetnih pošiljaka također će se provesti ovjerom isprava koje prate robu i obveznim unosom vremena (datuma, sata i minute) prelaska granice na mjestu privremenog izlaska iz carinskog područja od strane carinskih djelatnika. Time će se ujedno na mjestu ponovnog ulaska omogućiti kontrola vremena utrošenog za prolaz kroz neumski koridor. U svrhu učinkovitog obavljanja navedenih poslova pojačat će se administrativni kapaciteti Carinske uprave te će se provesti dodatne edukacije i obuka carinskih djelatnika.

3. Gore navedeni postupci koji, *inter alia*, uključuju obvezno plombiranje prijevoznih sredstava za prijevoz predmetnih pošiljaka kroz neumski koridor, kao i kontrolu tih plombi pri njihovom ponovnom ulasku na teritorij Republike Hrvatske (EU), uredit će se posebnim nacionalnim propisom. U njemu će se također propisati da se otvorena prijevozna sredstva ne smiju koristiti za prijevoz predmetnih pošiljaka kroz neumski koridor. Posebnim nacionalnim propisom također će se propisati i zabrana prijevoza pošiljki živih životinja (isključujući kućne ljubimce u pratnji vlasnika) kroz neumski koridor od dana pristupanja Hrvatske EU. Takve će se pošiljke preusmjeravati u luke Ploče i Trpanj, gdje će se daljnji prijevoz vršiti putem trajekta.

4. U slučaju nepravilnosti kod provođenja gore navedenih postupaka, pošiljkama proizvoda životinjskog podrijetla neće biti dozvoljen ponovni ulazak na teritorij Republike Hrvatske (EU) osim ukoliko se ne provede procjena rizika za javno zdravlje i zdravlje životinja. U tom pogledu, nadležne veterinarske uprave Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja poduzet će odgovarajuće razmjerne, ciljane i učinkovite mjere na temelju provedenih procjena. Europska komisija bit će redovito obavještavana o utvrđenim nepravilnostima te o poduzetim mjerama.

Na navedenim graničnim prijelazima Republika Hrvatska će osigurati potpunu primjenu pravne stečevine EU u pogledu pošiljki proizvoda u osobnoj prtljazi putnika, kao i nekomercijalnog kretanja kućnih ljubimaca kroz neumski koridor (u tom pogledu, odgovarajući propisi Republike Hrvatske već su usklađeni s odredbama pravne stečevine EU).